

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ :
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Στις παρακάτω προτάσεις, από **A.1.1.** μέχρι και **A.1.3.**, να γράψετε τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα του, την ένδειξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A.1.1. Όταν η ζήτηση ενός αγαθού είναι ελαστική, η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό αυτό μειώνεται, καθώς αυξάνεται η τιμή του.

Μονάδες 6

Σωστό (Σελ. 45)

A.1.2. Ο σπουδαιότερος παράγοντας που προσδιορίζει το μέγεθος της ελαστικότητας της προσφοράς είναι ο χρόνος.

Μονάδες 4

Σωστό (Σελ. 88)

A.1.3. Η ανώτατη τιμή που επιβάλλει το Κράτος, με σκοπό την προστασία του καταναλωτή, είναι πάντοτε μεγαλύτερη από την τιμή ισορροπίας.

Μονάδες 6

Λάθος (Σελ. 100)

Στις προτάσεις **A.2.1.** και **A.2.2.** να γράψετε τον αριθμό της πρότασης στο τετράδιό σας και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A.2.1. Καταναλωτά είναι τα αγαθά τα οποία χρησιμοποιούνται:

- α. αποκλειστικά από τους καταναλωτές
- β. μόνο στην παραγωγική διαδικασία
- γ. μια μόνο φορά για το σκοπό που έχουν παραχθεί
- δ. πολλές φορές για το σκοπό που έχουν παραχθεί.

Μονάδες 4

γ. (Σελ. 12)

A.2.2. Στο μέλλον η τιμή ενός αγαθού X αναμένεται να αυξηθεί. «Σήμερα» στην αγορά του αγαθού αυτού παρατηρείται:

- α. μείωση της ζήτησής του
- β. μείωση της ζητούμενης ποσότητάς του
- γ. αύξηση της ζήτησής του
- δ. αύξηση της ζητούμενης ποσότητάς του.

Μονάδες 5

γ. (Σελ. 36)

ΟΜΑΔΑ Β

B1. Να αναπτύξετε τις ιδιότητες της εξέλιξης και του πολλαπλασιασμού των οικονομικών αναγκών.

Μονάδες 13

B.2. Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη των αναγκών.

Μονάδες 12

Σελ. 10-11

B1. α) Εξέλιξη

Ο όρος εξέλιξη αναφέρεται στη διαφοροποίηση των αγαθών που χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση της ίδιας ανάγκης. Για παράδειγμα, την ανάγκη του για θέρμανση ο άνθρωπος την ικανοποιούσε πολύ παλιά με φωτιά, αργότερα με σόμπες -αρχικά ξύλου, μετά

υγραερίου ή ηλεκτρικού ρεύματος- και στη σύγχρονη εποχή με καλοριφέρ ή κλιματιστικό μηχάνημα.

β) Πολλαπλασιασμός

Πολλαπλασιασμός των αναγκών σημαίνει δημιουργία νέων αναγκών. Για παράδειγμα, η ανάγκη για τηλεόραση δεν υπήρχε για τον Έλληνα καταναλωτή πριν το 1965, ενώ σήμερα υπάρχει σε κάθε σπίτι μια συσκευή τηλεόρασης.

B2.

Βασικοί λόγοι που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη των αναγκών είναι οι εξής:

1. Η τεχνολογία. Αποτέλεσμα της τεχνολογικής προόδου είναι η συνεχής ανακάλυψη νέων προϊόντων. Από τα νέα αυτά προϊόντα, άλλα καλύπτουν περισσότερο ικανοποιητικά τις ήδη υπάρχουσες ανάγκες, όπως η ηλεκτρονική φωτογραφική μηχανή, και άλλα δημιουργούν νέες ανάγκες, όπως ο ηλεκτρονικός υπολογιστής.

2. Η μίμηση. Η έμφυτη τάση των ανθρώπων να μιμούνται τους άλλους συντελεί στη δημιουργία νέων αναγκών. Για παράδειγμα, η κατανάλωση χριστουγεννιάτικων δέντρων στη χώρα μας είναι αποτέλεσμα μίμησης εθίμου άλλης χώρας.

3. Η συνήθεια. Η τάση των ανθρώπων να ζητούν την επανάληψη μιας απόλαυσης από τη χρησιμοποίηση ενός αγαθού οδηγεί τελικά στην ανάγκη γι' αυτό το αγαθό. Οι άνθρωποι συνηθίζουν εύκολα σε νέα προϊόντα, όταν τα χρησιμοποιήσουν αρκετές φορές. Ακούμε συχνά την έκφραση “το συνήθισα και μου έγινε ανάγκη”.

4. Η διαφήμιση. Η διαφήμιση επιδρά ψυχολογικά στον καταναλωτή και του δημιουργεί την επιθυμία απόκτησης αγαθών, δηλαδή δημιουργία αναγκών που διαφορετικά δε θα υπήρχαν. Η τεράστια ανάπτυξη των μέσων μαζικής επικοινωνίας και κυρίως η τηλεόραση έδωσαν στη διαφήμιση τη δυνατότητα να πλησιάσει τον καταναλωτή,

ανεξάρτητα από ηλικία, και να του “επιβάλει” νέα προϊόντα, αυξάνοντας τις ανάγκες του και οδηγώντας τον σε “υπερκατανάλωση”.

ΟΜΑΔΑ Γ

Γ. Στον παρακάτω πίνακα δίνονται ορισμένοι συνδυασμοί ποσοτήτων παραγωγής των αγαθών **X** και **Ψ**, που βρίσκονται πάνω στην **Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων** μιας υποθετικής οικονομίας.

Συνδυασμοί	X	Ψ
A	0	700
B	50	600
Γ	100	400
Δ	150	0

Ζητείται:

- α. να υπολογιστεί το κόστος ευκαιρίας του αγαθού **X** σε όρους του αγαθού **Ψ** για όλους τους διαδοχικούς συνδυασμούς. **(Μονάδες 12)**

$$AB: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{700 - 600}{50 - 0} = \frac{100}{50} = 2$$

$$B\Gamma: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{600 - 400}{100 - 50} = \frac{200}{50} = 4$$

$$\Gamma\Delta: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{400 - 0}{150 - 100} = \frac{400}{50} = 8$$

β. να εξεταστεί (υπολογιστικά) με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, ποιος από τους παρακάτω συνδυασμούς βρίσκεται επί, ποιος δεξιά και ποιος αριστερά της Καμπύλης Παραγωγικών Δυνατοτήτων.

- i. $X = 120$ και $\Psi = 230$ (Μονάδες 5)
- ii. $X = 60$ και $\Psi = 560$ (Μονάδες 5)
- iii. $X = 100$ και $\Psi = 500$ (Μονάδες 3)

i.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ
Γ	100	400
Γ'	120	$\Psi_{\Gamma'}$
Δ	150	0

$$\Gamma'\Delta: KE_{X \rightarrow \Psi} = 8 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 8 \Leftrightarrow \frac{\Psi_{\Gamma'} - 0}{150 - 120} = 8 \Leftrightarrow \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 240 > 230.$$

Άρα ο συνδυασμός είναι εφικτός (αριστερά της καμπύλης).

ii.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ
Β	50	600
Β'	60	$\Psi_{B'}$
Γ	100	400

$$BB': KE_{X \rightarrow \Psi} = 4 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 4 \Leftrightarrow \frac{600 - \Psi_{B'}}{60 - 50} = 4 \Leftrightarrow \Leftrightarrow 600 - \Psi_{B'} = 40 \Leftrightarrow \Psi_{B'} = 560 = 560.$$

Άρα ο συνδυασμός είναι μέγιστος (επί της καμπύλης).

iii.

$$X_F = 100$$

$$\Psi_F = 400 < 500$$

Άρα ο συνδυασμός είναι ανέφικτος (δεξιά της καμπύλης).

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ. Οι συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού **X** είναι αντίστοιχα:

$$Q_{D_1} = 600 - 10 \cdot P \text{ και } Q_S = 360 + 2 \cdot P.$$

Δ1. Να υπολογιστούν η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του αγαθού. **(Μονάδες 8)**

$$Q_{D_1} = Q_S \Leftrightarrow 600 - 10 \cdot P = 360 + 2 \cdot P \Leftrightarrow 12 \cdot P = 240 \Leftrightarrow P_0 = 20 \text{ χρηματικές μονάδες.}$$

Για $P_0 = 20$: $Q_{D_1} = 600 - 10 \cdot 20 \Leftrightarrow Q_0 = 400$ μονάδες προϊόντος.

Δ2. Αν το εισόδημα των καταναλωτών αυξηθεί κατά 10% η συνάρτηση αγοραίας ζήτησης διαμορφώνεται σε $Q_{D_2} = 700 - 10 \cdot P$. Με το δεδομένο αυτό:

α. Να απεικονιστούν στο ίδιο διάγραμμα οι συναρτήσεις ζήτησης (Q_{D_1} και Q_{D_2}) και η συνάρτηση προσφοράς (Q_S). **(Μονάδες 8)**

$$\text{Για } P=0: Q_{D_1} = 600$$

$$Q_{D_2} = 700$$

$$Q_S = 360$$

$$\text{Για } Q_{D_1} = 0 \Leftrightarrow 600 - 10 \cdot P = 0 \Leftrightarrow 10 \cdot P = 600 \Leftrightarrow$$

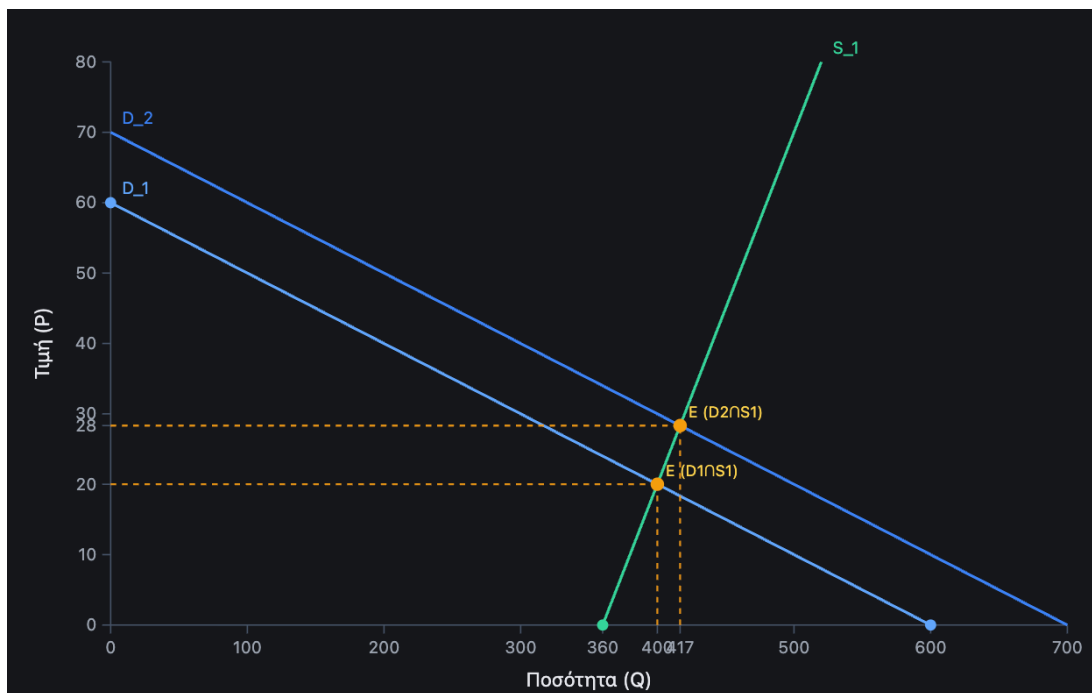
$$\Leftrightarrow P = 60$$

$$\text{Για } Q_{D_2} = 0 \Leftrightarrow 700 - 10 \cdot P = 0 \Leftrightarrow 10 \cdot P = 700 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P = 70$$

Για $Q_S = 0 \Leftrightarrow 360 + 2 \cdot P = 0 \Leftrightarrow 2 \cdot P = -360 \Leftrightarrow P = -180$
απορρίπτεται.

β. Να υπολογιστεί το έλλειμμα ή το πλεόνασμα το οποίο θα δημιουργηθεί στην αγορά του αγαθού εξαιτίας της μεταβολής της ζήτησης για τιμή (P) ίση με την αρχική τιμή ισορροπίας. **(Μονάδες 4)**

Για $P=20$: $Q_{D_2} = 700 - 10 \cdot 20 = 500$

Έλλειμμα $= Q_{D_2} - Q_S = 500 - 400 = 100$ μονάδες

γ. Να υπολογιστεί η εισοδηματική ελαστικότητα στην αρχική τιμή ισορροπίας του αγαθού X . **(Μονάδες 5)**

Για $P=20$: $Q_{D_1} = 400$

$Q_{D_2} = 500$

$$\% \Delta Q = \frac{500 - 400}{400} \cdot 100 = \frac{100}{4} = 25\%$$

$$E_Y = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta Y} = \frac{25\%}{10\%} = 2,5$$

Για την καλύτερη κατανόηση των παρακάτω θεμάτων
μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω εφαρμογές:

Για το Γ:

Κ.Ε. και Κ.Π.Δ.

Για το Δ:

Αγορά: Προσφορά & Ζήτηση

<https://www.aoth4u.org>

Μπένεος 2025